

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.05.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

[Вестник Капитал дейли](#)

✓ Трите проблема на индустрията

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/05/06/1821735_trite_problema_na_industriiata/

Намаляващият износ все повече се отразява на резултатите на българските производители от различни сектори, а прогнозите им за следващите месеци не са никак оптимистични. Другите негативни фактори за индустриалните предприятия са поскъпналият газ, лошото време в началото на годината и все още колебливото вътрешно потребление. Това показва запитване на "Капитал Daily" сред бизнеса и данните, които публичните дружества публикуваха в отчетите си за първото тримесечие. При много от тях продажбите зад граница са намалели, като най-оптимистичните прогнози са възстановяване да има през втората половина на годината.

Повечето мениджъри на компании се надяват на запазване на миналогодишните продажби, но не и на ръст през тази година. Доста дружества отчитат минимален ръст на продажбите на вътрешния пазар, който досега беше много свит. Той обаче не успява да компенсират падналия износ. По данни на НСИ за първите два месеца на годината общото намаление на износа е с 6.1% спрямо същия период на миналата година и това вече се чете в отчетите на публичните компании.

Липсващи поръчки

"Поръчките се забавят, стават с все по-къс хоризонт, вече приемаме и за текущ месец вместо за няколко месеца напред. През април спадът в продажбите продължава, което се дължи на ситуацията в целия ЕС", коментира изпълнителният директор на "Стара планина холд" Васил Велев. Холдингът има контролиращо участие в дружества от различни сфери, включително машиностроене, текстил, строителство.

Очакванията на Велев са второто тримесечие да е по-слабо от първото, но той се надява през втората половина на годината да започне възстановяване и слаб ръст. За машиностроителните компании зимните месеци са били доста трудни, някои се е налагало да спират производство, но по думите на Велев студът се е отразил добре на другите им дружества – работещите в сферата на пътното строителство и текстилните като производителя на чорапи "Фазан" – Русе. В края на април от ръководството на "Стара планина" прогнозираха, че след значителния ръст в продажбите на основните им дружества през март през април ще има спад. Причината е свиването на икономиките в големите европейски държави. Без промяна остава прогнозата на холдинга, че за цялата 2012 г. консолидираните му продажби ще се запазят или ще отбележат ръст до 1.1%.

Намаленото потребление зад граница е станало причина за спад в продажбите и на други компании от много различни браншове. Дървопреработвателната "Лесопласт" – Троян, отчита намаление в износа, който не може да се покрие с ръста на оборота от българския пазар.

Забавянето на европейските икономики се отразява сериозно и на производителя на акумулатори "Монбат", чиито общи приходи от продажби са намалели с над 20% през първото тримесечие. Намаление на продажбите в чужбина има и производителят на алумиеви изделия "Алкомет" – Шумен, което веднага засяга сериозно общите продажби, защото над 90% от продукцията му се изнасят.

По-малките компании също са засегнати от сянката на рецесията в Европа. Силвия Петкова, собственик на шивашката фабрика "Силвана" в гр. Монтана, разказа, че поръчките им определено намаляват. "Силвана" шие на ишлема за луксозни марки като Gautier, Burberry и Chloe, но след известен ръст в миналия сезон сега работата им чувствително е намаляла. Увеличението е било заради размириците в арабския свят. "За следващите месеци нямам достатъчно поръчки, за да оцелея. Поне на френския пазар е много трудно. Има посредници, които търсят изпълнители, но на толкова ниска цена, че аз няма да мога да си покривам разходите", каза Петкова.

Справка в отчетите показва, че малко компании са увеличили износа си, а с това – и общия си оборот. Сред тях са цигарените "Благоевград БТ" и "София БТ", които имат ръст в износа от съответно 38% и 60%, което се случва, след като миналата година собственикът им "Булгартабак холдинг" беше приватизиран.

Тежестта на скъпия газ

Допълнителните причини за влошаване на финансовите резултати са поредното поскъпване на природния газ и донякъде тежката зима. Тези две обстоятелства са особено важни за производителите на изкуствени торове, както и за големи индустриални производства, като "Стомана индъстри" например. Константин Стаменов, председател на Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори, коментира, че очакванията сред компаниите са негативни и ще е успех, ако се повторят резултатите от миналата година.

Изпълнителният директор на "Агрополихим" Васил Александров коментира, че резултатите им за първото тримесечие не са добри. "Все още не сме калкулирали всичко, но картината не е оптимистична", каза той. Първоначално, обясни Александров, през първите два месеца на годината пазар не е имало заради силния студ и тогава продажбите на торовия завод са били два пъти по-малко от обичайните. Директорът на завода определи повишаващата се цена на газа като "ужасяваща" и допълни, че продажбите им са били ударени още повече от внос на по-евтини торове.

Българските заводи отдавна имат проблем с конкуренцията на производители от ОНД, които използват много по-евтин природен газ. Александров коментира, че не е далновидно да се наливат пари в банките, както вече няколко пъти прави Европейската централна банка като мярка за преодоляване на свитото финансиране. Впоследствие те не стигат до реалната икономика, кредитирането остава свито, а суровините – скъпи, посочи Александров. Вместо това според него тези пари може да се използват за балансиране на цените на енергоносителите, които поне да станат по-предвидими. "Не можем да направим реална прогноза какво ще се случи през следващия месец", добави той.

При "Неохим", другият производител на изкуствени торове, износът се е увеличил през първото тримесечие в сравнение със същия период на миналата година, сочи отчетът му. От компанията не искат да правят прогнози, но заявиха, че нямат очаквания за подобрение поне през второто тримесечие. За първите три месеца на годината печалбата на "Неохим" намалала с близо 40% спрямо март миналата година – въпреки увеличението на продажбите в чужбина те не успяват да компенсират високите разходи, тези за природен газ са се покачили с 25% за година.

От 1 януари цената на природния газ се повиши с 4.34% на кубичен метър, а от 1 април се вдигна с още 12.73%.

Държавната разпределителна компания "Булгаргаз" трябваше да поиска намаление на цената му след договорната в края на март отстъпка от 11% с руската "Газпром". Българската компания обаче все още не е подала заявление в енергийния регулатор за корекция на цената, показва проверка на "Капитал Daily". Това може да означава, че двете компании все още не са подписали споразумението за отстъпката. Изпълнителният директор на "Булгаргаз" Димитър Гогов не беше открит за коментар.

Високата цена на газа и липсата на конкуренция при доставките засягат и други браншове освен торовите заводи – преди няколко дни малкото стъklarско предприятие "Инхом" в гр. Белослав се оплака, че не може да си избере нов доставчик на гориво. Според фабриката сегашният ѝ дистрибутор "Черноморска технологична компания" злоупотребява с господстващото си положение, но засега законът не позволява избор на друг доставчик.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ Трима от четирима българи смятат България за най-корумпирана в Европа

http://www.klassa.bg/news/Read/article/202978_%D0%A2%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B0+%D0%BE%D1%82+%D1%87%D0%B5%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BC%D0%B0+%D0%B1%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8+%D1%81%D0%BC%D1%8F%D1%82%D0%B0%D1%82+%D0%91%D1%8A%D0%BB%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%8F+%D0%B7%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D0%B9-%D0%BA%D0%BE%D1%80%D1%83%D0%BC%D0%BF%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%B0+%D0%B2+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0

75% от българските граждани са на мнение, че корупцията у нас е по-широко разпространена, отколкото в останалите страни - членки на Европейския съюз. Това показват данните от проучването „Евробарометър“, проведено в страните - членки на ЕС.

Борбата с корупцията е един от основните пунктове, по които страните от Източна Европа, а и България в частност, получават най-много критики от страна на Европейския съюз. Нагласите на населението на държавите от този район потвърждават критиките от страна на еврообщността.

Гърция, Румъния и България водят класацията на страните от Европейския съюз по дял от населението, който оценява корупцията в страната като по-висока от средното за общността. 80% от гърците са на мнение, че корупцията в гръцките институции и бизнес е по-висока, отколкото в останалите страни - членки на съюза.

На същото мнение по отношение на корупцията в Румъния са 78% от румънците.

Почти същите са и нагласите на българите що се отнася до корупцията в рамките на нашата държава. Едва 12% от българските граждани са несъгласни с твърдението, че корупцията у нас е по-широкоразпространена, отколкото в страните - членки на ЕС като цяло.

Оценките на жителите на България, Гърция и Румъния за нивото на корупцията в собствените им държави са доста по-различни от нагласите на жителите на Европейския съюз като цяло. Само 36% от жителите на ЕС като цяло са на мнение, че корупцията в техните държави е по-висока от корупцията в общността като цяло.

Холандия, Дания и Швеция са страните, в които населението е най-малко притеснено от корупция. Над 90% от жителите на тези държави смятат, че корупцията в техните страни не е по-широкоразпространена, отколкото в Европейския съюз като цяло.

Именно жителите на държавите, които оценяват корупцията в страната си като по-висока от тази в ЕС, като цяло са най-склонни да вярват, че корупцията в институциите на Европейския съюз е рядко явление. Средно 73% от жителите на общността като цяло са съгласни с твърдението, че в европейските институции също има корупция. Цели 87% от австрийците и 85% от шведите смятат, че и европейските институции не са застраховани от наличието на корупционни практики.

На този фон, изглежда, че България (заедно с Полша, Румъния и Естония) е една от страните с най-голямо доверие в честността на европейските институции – само 57% от българите приемат за възможно в институциите на Европейския съюз да има корупция.

„Евробарометър“ е редовно социологическо изследване, провеждано от ТНС в страните от Европейския съюз и други европейски държави по поръчка на Европейската комисия. Извадката във всяка от изследваните държави е национално-представителна – средно по около 1000 човека на държава. Максималната статистическа грешка при 50-процентови дялове е ±3%. За България изследването се провежда от ТНС ББСС.

✓ **Димитър Главчев, зам.-председател на комисията по бюджет и финанси към НС: Вложен в ДЦК, Сребърният фонд ще гарантира по-висока доходност**

http://www.klassa.bg/news/Read/article/202977_%D0%94%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%82%D1%8A%D1%80+%D0%93%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B5%D0%B2%2C+%D0%B7%D0%B0%D0%BC-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D1%81%D0%B5%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB+%D0%BD%D0%B0+%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D1%81%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0+%D0%BF%D0%BE+%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82+%D0%B8+%D1%84%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8+%D0%BA%D1%8A%D0%BC+%D0%9D%D0%A1%3A+%D0%92%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD+%D0%B2+%D0%94%D0%A6%D0%9A%2C+%D0%A1%D1%80%D0%B5%D0%B1%D1%8A%D1%80%D0%BD%D0%B8%D1%8F%D1%82+%D1%84%D0%BE%D0%BD%D0%B4+%D1%89%D0%B5+%D0%B3%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0+%D0%BF%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D1%81%D0%BE%D0%BA%D0%B0+%D0%B4%D0%BE%D1%85%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82

- Г-н Главчев, как българската държава ще се справи с финансовите проблеми, които се задават? От една страна, намаляване на европарите (говори се до 1,5 млрд. евро за следващата индикативна програма), а от друга, с плащанията по дълга, които предстоят през 2013 г.?

- Управляващата партия ГЕРБ не е прекъсвала политиката си на реализиране на мерки за справяне с различните предизвикателства, пред които ни изправя икономическата криза в Европа. Най-важното в момента е, че продължаваме да поддържаме отлична фискална дисциплина. Аз не виждам никакви конкретни проблеми и предизвикателства, с които трябва тепърва да се справяме, по-скоро продължаваме да изпълняваме мерките на добра бюджетна дисциплина. Като положителни стъпки бих искал да изтъкна подписването на Пакта за финансова стабилност, подобряването на бизнес средата чрез задържане на ниски данъчни ставки. Нямам информация да се очаква намаляване на европейските средства, затова не мога да коментирам назованата от вас цифра, по-скоро един от приоритетите на ГЕРБ по отношение на преодоляване на кризата е именно успешното усвояване на европарите, което е било наш основен приоритет още от поемането на управлението. По отношение на плащанията по дълга в началото на 2013 г. въпросът все още стои отворен, защото тепърва предстои обсъждане и гласуване в парламента. Тогава ще чуем позициите на експертите от Министерството на финансите. В момента много търговски банки проявяват интерес към бъдещите ценни книжа. Специалистите от финансовото ведомство най-добре могат да преценят ползите и рисковете от емитирането на облигации, които ще бъдат изложени и съгласувани с народните представители. Правителството прогнозира и през следващата година да има бюджетен дефицит, който също ще трябва да се финансира с дълг или с харчене на спестяванията във фискалния резерв. Като източник на по-евтин дълг държавните ценни книжа са една възможна опция. По този начин обаче държавата изтегля ликвидност, която, ако стигне до частния сектор, може и да стимулира икономическия растеж.

- Що се отнася до бюджета за следващата година, критикуват ви, че бюджетната прогноза отново е много рестриктивна и не предвижда политики за икономически растеж.

- Няма как допусканията да не бъдат рестриктивни и да не залага на строга фискална политика на фона на сериозните икономически трусове, които се случват в цяла Европа. Аз още веднъж ще повторя, че ние, от управляващото мнозинство, продължаваме да поддържаме сериозни икономически стимули, като ниска данъчна тежест, с която се стремим да привлечем чуждестранни инвеститори, както и да активизираме и подпомагаме българския бизнес. Положението е трудно в Европа и все пак България е дори сред първите в ЕС, които, наред с включването във фискалния пакт, продължи да води строга бюджетна дисциплина и в момента нашите показатели са наистина много добри. Дори след евентуалното емитиране на външен дълг пак ще останем на второ място след Естония в ЕС. По дефицит сме в първата седмица дори, нещо повече – за 2011 г. сме наистина от малкото страни, които изпълняват критериите от Маастрихт.

- Средствата на Сребърния фонд са част от фискалния резерв и са актив на българската държава. Източник на приходи във фонда са постъпленията от приватизация и от концесии. С инвестирането им в ДЦК едновременно ще нараснат пасивите на държавата и ще се намалят активите и фискалният резерв. Какви ще са последиците?

- Основната сума от Сребърния фонд се попълва от приватизация и концесии. Вложението на средствата от фонда носи доходност. В момента доходността е изключително ниска, поради това специалистите от финансовото министерство обмислят варианти за повишаване на доходността и по-активно управление на средствата от фонда. Именно такъв вариант е вложението в ДЦК, което е обичайна практика в много държави от Европейския съюз. По отношение на бюджета може да се каже, че подобно вложение е неутрално.

- Въпрос в тази връзка е как ще се избегне конфликтът на интереси, понеже е ясно, че ще има натиск едновременно за повишаване и за намаляване на доходността на ДЦК?

- Съществуват финансови механизми, чрез които подобна намеса на държавата да не влияе на пазара. Такива бяха изложени от финансовия министър в отговора му до ЕЦБ.

- Съгласно закона средствата на фонда могат да се инвестират в депозити в БНБ и други банки, акции на чуждестранни дружества, международно признати облигации и инструменти на паричния пазар. За да се търси радикална мярка, значи ли, че бюджетът е в риск и в момента?

- Връзката между риска за бюджета и намеренията за разширяване на възможностите за инвестиране на средствата от фонда в момента е използвана тема от страна на опозицията, която се стреми да натрупа актив. Не смятам да отговарям на нападите на опозицията, че липсата на добра събираемост на приходи в бюджета кара правителството да търси начини за активно управление на средствата, това е рефрен с тригодишна история. Темата е прекалено преекспонирана

и създава недобри условия за водене на преговори по бъдеща емисия на еврооблигации. Вариантите тепърва ще се решават, но причината да се обмислят подобни стъпки е постигане на по-висока доходност в дългосрочен план и не преследва краткосрочни ефекти. Бюджетната позиция за първото тримесечие на 2012 г. е подобрена с 60 млн. лв. спрямо същия период на 2011г., а фискалният резерв възлиза на 4,5млрд. лв.

- Вярно ли е, че в резултат от корекциите за инвестиране в български ДЦК при тази транзакция парите от фонда вече няма да бъдат използвани по предназначение (за обезпечаване на сигурността на пенсионната система), а ще бъдат използвани за плащане на държавния дълг през януари 2013 г.?

- От гледна точка на Сребърния фонд придобитите ДЦК ще представляват вид доходоносен актив, така че е некоректно изразяването на подобна теза. Фондът е създаден като резерв за посрещане на бъдещи пенсионни плащания (след 2018 г.), когато се предполага, че работещите ще са много по-малко от пенсионерите. И ако тогава държавните ценни книжа падежират, държавата ще трябва да се разплаща сама със себе си.

- Неблагоприятната демографска ситуация ще доведе до по-ниски данъчни приходи и до много големи фискални затруднения. Ако държавата бъде принудена да продава тези ценни книжа на вторичния пазар, това няма ли да доведе до срив в цените им, от което ще загуби самият фонд?

- Такива детайли е най-добре да коментират и анализират специалистите от финансовото министерство, аз не бих могъл да се ангажирам с толкова конкретика. Не е за пренебрегване фактът, че към момента пенсионната система се финансира с около 4 млрд. средства от държавния бюджет, т.е. от данъци. Сребърният фонд би се изпълнил със съдържанието, за което е създаден, едва след балансирането на пенсионната система.

- Каква е финансовата логика на вносителя според вас на закона за гражданска конфискация? Как ще се процедира с имуществата на незаконно забогателите?

- Аз смятам, че приемането на този закон е добър знак за външните партньори, но което е по-важното - и за цялото българско общество, че за тези, които се обогатяват неоснователно за сметка на останалите, ще има възмездие.

- Какво е решението на комисията, която разследва търга за фирмата на Петер Хохегер? Защо ДРФИ е разследвала само част от периода на изпълнението на договора, а не целия период?

- Отново искам да подчертая, че нашата цел е да изясним обстоятелствата около тези договори и какво е свършено по тях с цел реабилитиране на името на България във връзка с този разразил се скандал. Две са основните направления, едното – какво е получило българското общество срещу дадените от него 3 млн. лв. Второто – да покажем на европейските си партньори, в случая от Австрия, че предприемаме действия и при най-малки съмнения за нередности, когато се изразходват публични средства.

Има множество неизяснени въпроси, на които ще търсим отговор, но това са основните. Ние ще обсъдим предоставените ни документи от институциите, ще призовем и изслушаме лица имащи отношение, едва тогава ще излезем с окончателни изводи и доклад. Оторизираните органи ще обследват и двата договора, които са предмет на комисията.

- Стана ясно, че ще влезе в сила и поправката за данъчната полиция. Предишният опит за въвеждането на подобна мярка беше отменен. Какви финансови резултати очаквате в тази връзка?

- Идеята, доколкото съм запознат, е служителите на Националната агенция за приходите (НАП) да получат дознателски правомощия, както това стана неотдавна с митниците. Тепърва обаче ще се уточняват детайлите и ще се сформира екип в приходното ведомство, който да подготви необходимите промени. Както министър Дянков обяви, предложенията за законови промени във връзка със формирането на данъчна полиция ще влязат в Народното събрание през юни, а самата данъчна полиция се предполага, че ще бъде факт през януари 2013 г.

- Какви са предстоящите предложения, които е особено важно да влязат в зала до юни тази година като част от една обща политика на рестрикции и мерки срещу кризата?

- От изключителна важност беше да бъде приет законът за конфискацията, който ще даде ясен и важен сигнал на външните ни партньори. Отново искам да подчертая, че управляващото мнозинство от ГЕРБ няма нужда да облича конкретни мерки в специални законопроекти, а просто изпълнява поетите ангажименти за справяне с кризата. Трябва да се подчертае обаче, че дори и в тези условия оценката и на европейските ни партньори е, че стоим добре финансово. Проблемът е, че тръгваме от много ниски нива на доходите, а в криза основната цел е запазване на тяхното равнище и ако това се случи, се смята за постижение. Виждате какви са събитията в съседни, а вече и по-далечни държави, където има намаление на приходи и придобивки. Смятам, че е изключително достойнство на което и да е правителство при такива условия да запази равнището на доходите на нивото отпреди кризата. Нещо повече, от 1 май беше увеличена минималната работна заплата, предстои увеличаване на минималните пенсии. Отчита се подобрение в бизнес климата. Всичко това говори, че посоката, която следва правителството на ГЕРБ, е правилна.

[Вестник Капитал дейли](#)

✓ Безработицата удари осемгодишен рекорд

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2012/05/06/1821709_bezraborticata_udari_osemgodishen_rekord/

Безработицата в България през първото тримесечие на 2012 г. достигна 12.9%, което е най-високото ниво от осем години. Това е с 0.7 процентни пункта повече, отколкото преди година, показват предварителните данни на Националния статистически институт (НСИ). Общият брой на безработните за периода е 422.5 хил. души.

Висока безработица за март отчете преди дни и Евростат. Средното ниво за Европейския съюз е 10.2%, а в еврозоната - 10.9%. Дори и на този фон картината в България изглежда доста песимистична, като делът на безработните достига 12.6% от работната сила. С това страната се нарежда на осмо място сред 27-те членки на ЕС.

По-малко заети

Делът на икономически активното население в България (всички заети и безработни) се е увеличил с 0.2 процентни пункта до 65.4% през първото тримесечие. Броят на заетите на възраст над 15 години е намалял до 2.851 млн. души, или 45.1%. Понижение се наблюдава и в групата от 15 до 64 години, където заетите са били 2.813 млн. души (56.9%).

Тенденция или не

Все още е рано да се каже дали ръстът на безработицата е трайна тенденция, тъй като през пролетта и лятото заетостта традиционно се увеличава. В същото време все повече се засилват опасенията, че Европа е изправена пред нова рецесия, което може да се отрази на българския износ. Това в съчетание със свитото вътрешно потребление може да се окаже удар за икономиката. Въпреки това анкета на Центъра за икономическо развитие наскоро показа, че след очаквания спад на БВП за първото тримесечие на 2012 г. за цялата година икономиката ще отбележи ръст от 1%. Прогнозите са също за бавен ръст на заетостта и овладяване на безработицата.

✓ Брюксел заговори за "инвестиционен пакт" в Европа

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/sviat/2012/05/06/1821837_brjuksel_zagovori_za_investicionen_pakt_v_evropa/

Европейската комисия може да позволи на държавите, които прилагат строги икономии, да "отпуснат колана", като си позволят известно увеличение на разходите, за да стимулират икономическия растеж. Сигнал за това беше речта на еврокомисаря по икономическите и валутните въпроси Оли Рен в Свободния университет в Брюксел в събота, в която той заяви, че Европа трябва да постигне баланс между намаляването на дълга си и мерките за насърчаване на растежа. Агенция Dow Jones нарече това "европейски договор за инвестиции", а Financial Times посочи, че един пакт за растеж ще отговаря на името си само ако се координират фискалните политики в еврозоната.

Изказването на Рен бележи завой в позицията на Брюксел по отношение на финансовата дисциплина в еврозоната.

Досега Европейската комисия настояваше изпадналите в затруднение страни да съкращават разходите си и да извършват структурни реформи. След като безработицата в редица държави достигна рекордни нива и някои по-слаби икономики в еврозоната вече са в дълбока рецесия обаче, Европа трябва да потърси начини за стимулиране на икономическия растеж, за да смекчи болката от икономии, заяви еврокомисарят.

В момента Европа формулира стратегия за стимулиране на растежа, която се очаква да обяви на срещата на лидерите на страните членки в края на юни, отбелязва Reuters. Една от възможните стратегии е да се увеличи капиталът на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), така че тя да може да прави по-големи инвестиции в инфраструктурни проекти и други начинания в 27-те страни - членки на ЕС. Рен също посочи ЕИБ като могъщо средство за подпомагане на растежа и намаляване на безработицата.

Редица икономисти предлагат да се облекчат изискванията към Испания и Италия за икономии, за да могат двете държави да спрат да затъват в рецесия и да използват някои спестени средства в инвестиции и данъчни стимули. Брюксел може и да омеква в позицията си към затруднените държави, но Германия, която плаща най-голям дял в спасителните и стимулиращите пакети на ЕС, не проявява особено желание да позволи на страните, които се ползват от тях, да намалят целите си за намаляване на разходите, отбелязва Reuters. Миналата седмица германският финансов министър Волфганг Шойбле заяви на пресконференция в Испания, че Европа трябва да продължи да фокусира вниманието си върху икономии въпреки преговорите за мерки за стимулиране на икономиката.

Предложенията на Рен

Освен увеличаването на капитала на ЕИБ Рен предложи няколко мерки за насърчаване на инвестициите – използване на средства от европейския бюджет за гаранции за заеми на малки фирми, както и насърчаване на държавите с бюджетен излишък да увеличат инвестициите, за да помогнат така и на периферията на еврозоната.

В речта си в Брюксел Рен подчерта, че Пактът за стабилност и растеж не е "усмирителна риза" и че Европейската комисия дава "значителна свобода за преценка" от страна на националните власти за това как да тълкуват и прилагат фискалните правила. Тези правила целят устойчивост на националните икономики в средносрочен план и дават възможност за различно прилагане в отделните държави, каза Рен.

Икономии и Оланд

Изказването на Рен, направено в навечерието на френските избори, подкрепя позицията на сочения за фаворит ляв кандидат-президент Франсоа Оланд, който настоява Брюксел да постави акцент върху насърчаването на растежа с финансовата си политика и да облекчи изискванията за икономии. Според Елизабет Гигу, бивша министърка на правосъдието, близка до екипа на Оланд, "трябва да има възможност да се подновят дискусиите за споделяне на бъдещите дългове" чрез издаване на общи облигации на 17-те държави от еврозоната – план, който е табу в Германия и би изострил още повече противоречието между двете най-големи държави във валутния блок. Ръководителят на предизборната кампания на Оланд Пиер Московиси обаче успокоява, че е възможен компромис между Париж и Берлин. "Все пак целта не е да провокираме криза", обяснява той.

Вестник Капитал

✓ Дълг-о-очакван

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/05/04/1820474_dulg-o-ochakvan/

През последните десет години България не е излизала на пазара на външен дълг. Затова и подготвяната емисия за 950 млн. евро, с която държавата смята да набави нужните й средства за първото голямо плащане по външния дълг догодина, се следи с особен интерес.

Причините са няколко. От една страна, облигациите ще послужат като своеобразен показател за това как пазарите оценяват финансовата стабилност и икономическата политика на страната. Освен това България ще се опита да излезе

на международните пазари в момент, в който новото разпалване на дълговата криза в Европа прави поведението на инвеститорите непредсказуемо. Големият интерес към темата се дължи и на това, че при успех правителството ще си осигури предвидимост в публичните финанси поне до началото на следващата година.

В началото на април Министерският съвет упълномощи финансовия министър [Симеон Дянков](#) да подготви всички процедури, които предхождат излизането на международните борси. Тогава той обясни, че ще разпратят писма на всички банки, които са емитирали този тип ценни книжа в последните три години и на база подадените от тях оферти ще бъде избран мениджър на емисията. Според източници от пазара това вече е направено. Първо предложения са отправили 17 финансови институции, като от тях е била изготвена шортлиста от пет. Те са били поканени да подобрят офертите си. В крайна сметка трите банки, които са били избрани да подготвят емисията и ще консултират държавата са BNP Paribas, HSBC и Raiffeisen.

Неустоима оферта

Офертите на финансовите институции, желаещи да бъдат поематели на емисията, са били класирани според предлаганата цена, опита в пласирането на дълг, исканата комисиона и капацитета за осигуряване на инвеститори от вътрешния пазар.

Емисията ще е за 950 млн. евро, или 1.85 млрд. лв. Това е приблизително сумата, която ще е нужна на управляващите, за да финансират изплащането на падежиращите през януари 2013 г. книжа в размер на 818 млн. евро плюс още лихвени плащания, които също се струват през месеца.

Още когато кабинетът даде зелена светлина на Дянков да започне избора на банка мениджър, той обясни, че ще се стреми към петгодишни или към седемгодишни ценни книжа. В крайна сметка финансовият министър се е спрял на емисия с матуритет от пет години, твърдят източници от пазара. Причината донякъде е и заради ниските индикативни цени, които са предложили трите финансови институции – под 4% доходност за облигации с тази срочност. Комисионите им също са били добри – около пет базисни пункта.

"Офертата на избраните банки е доста агресивна. От една страна, всеки емитент ще е щастлив да успее да пласира дълг на такава цена. От друга, нивата, на които пласират дълг останалите страни, които са със сходни икономии и кредитен рейтинг, са по-високи", твърди участник на пазара. За сравнение, преди месец повечето анализатори бяха на мнение, че ако България емитира книжа на стойност до 1 млрд. евро със срочност пет години, може да постигне доходност малко под 5%. За облигации със срочност 7 или 10 години пък тя ще е между 5 и 6%. И в двата случая тежестта върху бюджета е доста под 8.25%, колкото е купонът по облигациите в долари с падеж 2015 г. Емисията, която ще се погаси догодина и е еурова, е с фиксиран купон 7.5%. Двете емисии бяха издадени по време на правителството на НДСВ, като с тях тогавашният финансов министър Милен Велчев рефинансира брейди облигациите, останали в наследство от мораториума върху плащанията по външния дълг на България през 1991 г. и последвалото му реструктуриране.

Други анализатори са на мнение, че макар и офертите на трите избрани банки да са твърде оптимистични, предлаганата от тях доходност под 4% може да бъде постигната, ако банката вече има кръг от инвеститори, които биха записали българския дълг. А и на последните аукциони на еуро емисии с подобна срочност на вътрешния пазар постигнатата доходност е между 3.7 и 4%. Обикновено цената на вътрешния пазар е малко по-ниска, тъй като се предполага, че местните купувачи са запознати с обстановката в страната и оценяват подобна инвестиция като по-нискорискова в сравнение с чуждите инвеститори. От друга страна, размерът на емисията на външния пазар ще я направи по-ликвидна, което при равни други условия стимулира инвеститорите да дадат по висока цена и съответно да приемат по-ниска доходност.

Спадът в доходността на германските бундове също работи в полза на българското правителство (виж графиката). Причината е, че цената на българските книжа зависи от нивата на CDS (т.нар. застраховки срещу фалит на България) като надбавка към доходността по приемания за безрисков германски дълг. В момента българските CDS-и пък са под 300 базисни пункта, като по-рано през годината обаче имаше и моменти, когато бяха под 220.

Според банкери финансовият министър има още един коз – обещанието на банките мениджъри да поемат част от емисията в случай на по-слаб интерес. Тази практика не е широко разпространена при пласирането на държавен дълг, но подобен ангажимент ще гарантира, че при по-слаб интерес от страна на пазара, дългът няма да остане непродаден. Сложно е

Дали българският дълг ще бъде посрещнат добре от международните пазари зависи от няколко фактора. Като начало – дали има свободни пари и какви са настроенятия на инвеститорите.

"В момента пазарът се е поуспокоил, излязоха добри данни за икономиката на САЩ, в Северна Европа много институционални инвеститори понатрупаха ликвидност. Има и глад за диверсифициране на портфолиото на инвеститорите, а България все още стои добре като показатели", твърди банкиер.

В потвърждение последните данни на "Евростат" показват, че страната ни е на второ място в ЕС по най-ниско съотношение на държавен дълг към брутен вътрешен продукт в края на миналата година (16.3%). По-добър резултат има само Естония (6% от БВП). По друг показател на публичния сектор - бюджетен дефицит, България отчита намаление за трета поредна година. През 2011 г. той е 2.1% от БВП, т.е. в иначе волно пристъпваните позволени 3% в ЕС, и е по-малък от първоначално заложените от правителството при изготвянето на бюджета за съответната година.

Анализаторите обаче предупреждават, че инвеститорската еуфория може да изчезне много бързо и много скоро. Според Светослав Велинов, портфолио мениджър в "Ти Би Ай асет мениджмънт" има и политически риск заради предстоящите избори в Гърция и Франция. "Зависи как пазарите ще реагират на резултатите там", казва той. Но допълва, че би имало интерес към такава емисия, стига доходността да е разумна и атрактивна за инвеститорите.

Друга невралгична точка на Стария континент е Испания. Всяка лоша новина оттам (а такива са очаквани) би направила пазарите по-предпазливи.

Важни са и сигналите, които излъчва България – всяко непремерено действие от страна на правителството може да бъде

изтълкувано от пазарите като знак за влошаване на макростабилността. Въпросът е емисията да бъде подготвена така, че да останат доволни и двете страни - продавач и купувачи. Ако дългът на държавата се запише на добра цена, условията по кредитите за българските компании също ще се подобрят. Дали ще влезем в клуба на отличниците обаче зависи и от нас самите.

[Вестник Сега](#)

✓ Плащанията по програма "Рибарство" са под 13%

<http://www.segabg.com/article.php?id=599460>

Въпреки честите смени в ръководството на Агенцията по рибарство и аквакултури, програма "Рибарство" продължава да пълпи, а през миналата година България е успяла да усвои едва 17 млн. лв. по нея при общ бюджет от над 200 млн. лв. Това става ясно от годишния отчет на фонд "Земеделие", който предстои да бъде одобрен от Министерския съвет. По програмата са били обработени и платени 36 проекта. Част от тях обаче са били по мярката за "Техническа помощ", по която парите се отпускат за обучение и курсове на чиновниците. По тази мярка в рамките на година са били одобрени 10 проекта, а платените пари са над 525 хил. лв., показват данните на разплащателната агенция.

Заради мудното обработване на проектите само за 2.5 години в агенцията се смениха четирима директори, част от които можеха да се похвалят с интересна биография. Един от тях - Явор Недев, е бивш китарист на група "Конкурент", а неговият наследник Пламен Захариев е бил председател на националния център за социална рехабилитация в София. В момента пък шеф на ведомството е Драгомир Господинов, който до ноември м.г. беше зам.-директор на фонд "Земеделие" и отговаряше за техническия инспекторат.

Резултатът от проблемите по "Рибарство" доведоха до загуба на средства. В началото на годината стана ясно, че България ще се прости с над 8 млн. лв., които е трябвало да бъдат изплатени до края на 2011 г. Към 20 април договорените средства по програмата минават 50%, но от тях реално платени са едва 12.7 на сто, или около 26 млн. лв.